



IL-KUMMISSJONI  
EWROPEA

Brussell, 6.5.2015  
COM(2015) 192 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,  
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-  
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

**Strategija ghal Suq Uniku Diġitali ghall-Ewropa**

{SWD(2015) 100 final}

## **Estratt mil-Linji Gwida Politiċi għall-Kummissjoni Ewropea li jmiss — Bidu ġdid għall-Ewropa: L-Aġenda tiegħi għall-Impjiegi, it-Tkabbir, il-Ġustizzja u t-Tibdil Demokratiku (il-15 ta' Lulju 2014)**

### Prijorità Nru 2: Suq Uniku Diġitali Konness

*“Nemmen li għandna nagħmlu użu hafna aħjar tal-opportunitajiet kbar offruti mit-teknoloġiji diġitali, li ma jafux fruntieri. Biex isir dan, jehtieg li jkollna l-kuraġġ biex inkissru l-kompartimentalizzazzjoni nazzjonali fir-regolamentazzjoni tat-telekomunikazzjoni, fid-drittijiet tal-awtur u l-leġiżlazzjoni dwar il-protezzjoni tad-dejta, fil-ġestjoni ta' mewġ tar-radju u fl-applikazzjoni tal-liġi tal-kompetizzjoni.*

*Jekk nagħmlu dan, nistgħu niżguraw li ċ-ċittadini Ewropej dalwaqt se jkunu jistgħu jużaw il-mowbajls tagħhom fl-Ewropa kollha mingħajr ma jkollhom iħallsu tariffi tar-roaming. Nistgħu niżguraw li l-konsumaturi jista' jkollhom aċċess għal servizzi, mużika, films u avvenimenti sportivi fuq l-apparat elettroniku tagħhom ikunu fejn ikunu fl-Ewropa, u irrispettivament mill-fruntieri. Nistgħu noholqu kundizzjonijiet ugwali fejn il-kumpaniji kollha li joffru oġġetti jew servizzi fl-Unjoni Ewropea jkunu soġġetti għall-istess regoli tal-konsumatur u tal-protezzjoni tad-dejta, irrispettivament minn fejn ikunu bbażati s-servers tagħhom. **Bil-holqien ta' suq diġitali uniku konness, nistgħu niġġeneraw sa EUR 250 biljun ta' tkabbir ekonomiku addizzjonali fl-Ewropa matul il-mandat tal-Kummissjoni li jmiss, u b'hekk noholqu mijiet ta' eluf ta' impjiegi godda, b'mod partikolari għaž-żgħažagħ li qed ifittxu impjeg, u soċjetà vibranti bbażata fuq it-tagħrif.***

*Biex jinkiseb dan, biħsiebni li fl-ewwel sitt xhur tal-mandat tiegħi, **niehu passi leġiżlattivi ambizzjużi lejn suq uniku diġitali konness**, b'mod partikolari billi nikkonkludi malajr in-negozjati dwar ir-regoli komuni Ewropej tal-protezzjoni tad-dejta; billi nżid aktar ambizzjoni fir-riforma li għaddejja dwar ir-regoli tat-telekomunikazzjoni tagħna; billi nimmodernizza r-regoli tad-drittijiet tal-awtur fid-dawl tar-rivoluzzjoni diġitali u l-bidla fl-imġiba tal-konsumatur; u billi nimmodernizza u nissimplifika r-regoli tal-konsumatur għal xiri online u diġitali. Dan għandu jimxi pass pass ma' sforzi biex tingħata spinta lill-ħiliet diġitali u t-tagħlim fis-soċjetà u biex jiġi ffaċilitat il-holqien ta' impriži godda innovattivi. It-tiżniħ tal-użu tat-teknoloġiji diġitali u s-servizzi online għandu jsir politika orizzontali li tkopri s-setturi kollha tal-ekonomija u tas-settur pubbliku.”*

*Jean-Claude Juncker*

## 1. INTRODUZZJONI: GHALIEX GHANDNA B'ZONN SUQ UNIKU DIGITALI

L-ekonomija globali qed isir digitali rapidament. It-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (Information and Communications Technology, ICT) ma għadhiex settur speċifiku iżda l-pedament tas-sistemi ekonomiċi innovattivi u moderni kollha. L-Internet u t-teknoloġiji digitali qed jittrasformaw il-ħajja tagħna, il-mod kif naħdmu — bhala individwi, fin-negozju, u fil-komunitajiet tagħna hekk kif isiru aktar integrati madwar is-setturi kollha tal-ekonomija u tas-soċjetà tagħna.

Dawn il-bidliet qed isehħu fi skala u veloċità li jgħibu opportunitajiet enormi għall-innovazzjoni, it-tkabbir u l-impjiegi. Huma jqajmu wkoll kwistjonijiet ta' politika diffiċli għall-awtoritajiet pubbliċi li jeħtieġu azzjoni kkoordinata tal-UE. Kull Stat Membru qed jaffaċċa problemi simili iżda fuq bażi nazzjonali li hija limitata wisq biex ikunu jistgħu jaħtfu l-opportunitajiet kollha u jindirizzaw l-isfidi kollha ta' din il-bidla trasformattiva. Għal ħafna kwistjonijiet il-livell Ewropew joffri qafas xieraq. Din hija r-raġuni l-għala l-Kummissjoni Ewropea stabbilixxiet il-ħolqien ta' Suq Uniku Digitali, bhala waħda mill-prijoritajiet ewlenin tagħha.

Suq Uniku Digitali huwa wieħed fejn il-moviment liberu tal-oġġetti, il-persuni, is-servizzi u l-kapital huwa żgurat u fejn l-individwi u n-negozji jistgħu jaċċessaw u jeżerċitaw attivitajiet online bla problemi u f'kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni ġusta, u livell għoli ta' protezzjoni tad-dejta personali u dik tal-konsumatur, irrispettivament min-nazzjonalità jew mill-post ta' residenza. Il-kisba ta' Suq Uniku Digitali se tiżgura li l-Ewropa żżomm il-pożizzjoni tagħha bhala mexxejja dinjija fl-ekonomija digitali li tghin lill-kumpaniji Ewropej biex jikbru globalment.

L-Ewropa għandha l-kapaċitajiet li tmun il-mexxejja fl-ekonomija digitali globali iżda ahna mhux qed nisfruttaw dawn il-kapaċitajiet. Il-frammentazzjoni u l-ostakoli li ma jeżistux fis-Suq Uniku fiżiku qed iżommu lura lill-UE. It-tneħħija ta' dawn l-ostakoli fl-Ewropa tista' tikkontribwixxi EUR 415-il biljun addizzjonali għall-PDG Ewropew<sup>1</sup>. L-ekonomija digitali tista' tespandi s-swieq u trawwem servizzi aħjar bi prezzijiet aħjar, toffri iktar għażla u toħloq sorsi ġodda tax-xogħol. Is-Suq Uniku Digitali jista' johloq opportunitajiet għal negozji ġodda u jippermetti lill-kumpaniji eżistenti jikbru u japprofittaw mill-iskala ta' suq ta' aktar minn 500 miljun ruħ.

Din l-Istrateġija tas-Suq Uniku Digitali bbenefikat minn kontribut u djalogu mal-Istati Membri, il-Parlament Ewropew u l-partijiet interessati. Hija għandha skop multiannwali u hija ffukata fuq azzjonijiet interdipendenti ewlenin li jistgħu jittiehdu biss fil-livell tal-UE. Dawn ġew magħzula biex ikun hemm impatt massimu, li jistgħu jitwettqu matul dan il-mandat ta' din il-Kummissjoni, u se jitmexxew 'il quddiem f'konformità mal-prinċipji ta' Regolamentazzjoni Aħjar. Kull azzjoni se tkun sugġetta għal konsultazzjoni u valutazzjoni tal-impatt xierqa. L-Istrateġija tas-Suq Uniku Digitali se tkun mibnija fuq tliet pilastri:

- **Aċċess aħjar għall-konsumaturi u n-negozji għall-prodotti u s-servizzi online madwar l-Ewropa** — dan jirrikjedi t-tneħħija rapida ta' differenzi prinċipali bejn id-dinjiet online u offline biex jingħelbu l-ostakoli għal attività transfruntiera online.

<sup>1</sup> Ir-referenzi għal informazzjoni fattwali pprezentata f'dan id-dokument hija pprovduta fid-Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni li jakkumpanja "Strateġija tas-Suq Uniku Digitali għall-Ewropa — Analizi u Evidenza" [SWD(2015) 100]. Dak id-dokument fih ukoll aktar dettall dwar in-natura tal-isfidi indirizzati u l-evidenza b'appoġġ għall-Istrateġija.

- **Il-holqien tal-kundizzjonijiet tajba ghal networks u servizzi diġitali biex jiffjorixxu** — dawn jehtiegu servizzi ta' infrastruttura u kontenut b'velocità għolja, siguri u kredibbli, appoġġati minn kundizzjonijiet regolatorji tajbin għall-innovazzjoni, investment, kompetizzjoni għusta u kundizzjonijiet ekwi.
- **Massimizzar tal-potenzjal ta' tkabbir tal-Ekonomija Diġitali Ewropea tagħna** — dan jehtieġ investment fl-infrastruttura tal-ICT u teknoloġiji bħall-Cloud computing u Big Data u r-riċerka u l-innovazzjoni biex tingħata spinta lill-kompetittività industrijali kif ukoll servizzi pubbliċi aħjar, inkluzività u hilit.

## 2. AĀCESS ONLINE AĀJAR GĀALL-KONSUMATURI U N-NEGOZJI MADWAR L-EWROPA KOLLHA

Is-Suq Uniku Diġitali se jipprovdi lin-negozji, b'mod partikolari lill-intraprendituri, b'opportunitajiet godda biex jespandu madwar l-Ewropa. Għaldaqstant jehtieġ li jkun hemm azzjoni immedjata biex jitneħhew l-ostakoli għal attivit transfruntiera online, inklużi d-differenzi fil-liġi kuntrattwali u tad-drittijiet tal-awtur bejn l-Istati Membri u jitnaqqas il-piż relatat mal-VAT. Parti mill-bini tal-fiduċja tal-konsumatur f'bejgħ online transfruntiera teħtieġ servizzi tal-konsenja tal-pakketti transfruntiera ta' kwalit għolja, li sa llum għadhom ma jeżistux. L-istrategija titratta wkoll dwar id-definizzjoni ta' qafas xieraq tal-kummerċ elettroniku u l-prevenzjoni tad-diskriminazzjoni ingusta kontra l-konsumaturi u n-negozji meta jippruvaw jaċċessaw il-kontenut jew jixtru oġġetti u servizzi online fl-UE. Id-diskriminazzjoni tista' tiġi f'forma ta' restrizzjonijiet ta' nazzjonalit, residenza jew tal-post ġeografiku li jmorru kontra l-prinċipji bażiċi tal-UE.

### 2.1. Ir-regoli tal-kummerċ elettroniku transfruntiera li l-konsumaturi u n-negozji jistgħu jafdaw

Wahda mir-raġunijiet għaliex il-konsumaturi u l-kumpaniji zġhar mhumiex involuti iktar fil-kummerċ elettroniku transfruntiera hija li r-regoli li japplikaw għal dawn it-transazzjonijiet jistgħu jkunu kumplessi, mhumiex ċari u jistgħu jvarjaw bejn l-Istati Membri. Il-fatt li hemm 28 liġi nazzjonali kuntrattwali u tal-konsumatur differenti jiskoraġġixxi lill-kumpaniji milli jagħmlu tranzazzjonijiet transfruntiera u jipprevjeni lill-konsumaturi milli jibbenefikaw mill-aktar offerti kompetittivi u minn firxa wiesgħa ta' offerti online.

- Il-konsumaturi tal-UE jistgħu jiffrankaw EUR 11,7 biljun kull sena jekk ikunu f'pożizzjoni li jistgħu jagħzlu mill-firxa kollha ta' prodotti u servizzi tal-UE meta jixtru online.
- Mal-61 % tal-konsumaturi tal-UE jhossuhom fiduċjużi dwar ix-xiri permezz tal-Internet minn bejjiegħa bl-imnut li jinsabu fl-Istat Membru tagħhom stess filwaqt li 38 % biss ihossuhom fiduċjużi dwar xiri minn Stat Membru ieħor tal-UE.
- Huma biss 7 % tal-SMEs fl-UE li jbigħu minn fruntiera għall-oħra.

F'Suq Uniku, il-kumpaniji għandhom ikunu kapaċi jimmanigġaw il-bejgħ tagħhom taħt sett ta' regoli komuni. Xi aspetti tal-liġi tal-konsumatur u l-liġi kuntrattwali diġ għew armonizzati b'mod shiħ għal bejgħ online (bħalma hi l-informazzjoni li għandha tingħata lill-konsumaturi qabel ma jiffirmaw kuntratt kif ukoll ir-regoli li jirregolaw id-dritt tagħhom li jirtiraw mill-ftehim jekk jibdlu fehemthom). Madankollu, aspetti oħra tal-kuntratt (bħal x'inhuma r-rimedji disponibbli jekk oġġetti tangibbli ma jkunux konformi mal-kuntratt ta' bejgħ) huma soġġetti biss għar-regoli tal-UE li jipprovdu armonizzazzjoni minima, bil-possibbilt għall-Istati Membri li jmorru lil hinn minn dan. Meta wieħed jiġi għal rimedji għal kontenut diġitali

mixtri online li huwa difettuż (bħal kotba elettronici) ma jeżistux regoli tal-UE, u huma biss ftit dawk nazzjonali.

Regoli moderni u ssimplifikati għal xiri transfruntiera online u digitali se jheggu aktar negozji li jbigħu online bejn il-fruntieri u tiżdied il-fiduċja tal-konsumatur fil-kummerċ elettroniku transfruntiera. Jekk l-istess regoli għall-kummerċ elettroniku jiġu applikati fl-Istati Membri kollha tal-UE, 57 % tal-kumpaniji qalu li jew jibdeu jew iżidu l-bejgħ online tagħhom lejn Stati Membri oħra tal-UE.

Biex ikun hemm il-kundizzjonijiet adatti li jippermettu l-kummerċ elettroniku transfruntiera biex jiffjorixxi, il-Kummissjoni, kif ħabbret fil-Programm ta' Hidma tagħha għall-2015, se tagħmel proposta leġislattiva emendata<sup>2</sup> li tippermetti lill-bejjieġha jiddependu fuq il-liġijiet nazzjonali tagħhom, billi tkompli tarmonizza d-drittijiet u l-obbligi ewlenin tal-partijiet għal kuntratt ta' bejgħ. Dan se jsir b'mod partikolari billi jiġu provduti rimedji għal nuqqas ta' rendiment u perjodi xierqa għad-dritt ta' garanzija legali. L-għan huwa li jiġi żgurat li n-negozjanti fis-suq intern ma jiġux skoraggiti milli jagħmlu tranżazzjonijiet transfruntiera minn differenzi f'liġijiet nazzjonali kuntrattwali tal-konsumatur mandatorji, jew għal differenzi li jirriżultaw minn regoli speċifiċi dwar il-prodotti bħalma hu l-ittikkettjar.

Madankollu, li jkun hemm sett ta' regoli komuni mhux biżżejjed. Hemm ukoll hteġa għal infurzar aktar rapidu, flessibbli u konsistenti fir-regoli tal-konsumaturi għal xiri online u dak digitali biex dawn isiru kompletament effettivi. Il-Kummissjoni se tipprezenta proposta għal reviżjoni tar-Regolament dwar il-Kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet nazzjonali responsabbli għall-infurzar tal-liġijiet tal-protezzjoni tal-konsumaturi<sup>3</sup>, li se jiċċara u jiżviluppa s-setgħat tal-awtoritajiet tal-infurzar u jtejjeb il-koordinazzjoni ta' attivitajiet ta' sorveljanza tas-suq tagħhom u l-mekkaniżmi ta' twissija biex jinstabu l-infrazzjonijiet b'mod aktar mgħaġġel. Barra minn hekk, fl-2016, il-Kummissjoni se tistabbilixxi pjattaforma ta' soluzzjoni online għat-tilwim madwar l-UE kollha.

*Il-Kummissjoni se tagħmel proposta modifikata qabel tmiem l-2015 (i) li tkopri regoli tal-UE armonizzati għal xiri online ta' kontenut digitali, u (ii) li tippermetti lill-kummerċjanti li jiddependu fuq il-liġijiet nazzjonali tagħhom ibbażati fuq sett iffukat ta' drittijiet kuntrattwali obligatorji ewlenin tal-UE għal bejgħ online domestiku u transfruntiera ta' oġġetti tangibbli.*

*Il-Kummissjoni se tipprezenta proposta għal reviżjoni tar-Regolament dwar il-Kooperazzjoni fil-Protezzjoni tal-Konsumatur sabiex tiżviluppa mekkaniżmi ta' kooperazzjoni aktar effiċjenti.*

## **2.2. Il-konsenja transfruntiera ta' kwalità għolja tal-pakketti bi prezz raġonevoli**

Servizzi ta' konsenja transfruntiera ta' kwalità għolja u bi prezzijiet raġonevoli jistgħu jibnu l-fiduċja tal-konsumatur f'bejgħ online transfruntiera. Il-partijiet interessati jilmentaw dwar nuqqas ta' trasparenza, l-ispejjeż eċċessivi ta' konsenji żgħar u n-nuqqas ta' interoperabilità bejn l-operaturi differenti tipikament involuti fit-trasportazzjoni transfruntiera u n-nuqqas ta' konvenjenza għall-konsumatur finali.

- Għal kumpaniji li attwalment ma jbigħux online iżda qed jippruvaw jagħmlu dan, 62 % jgħidu li l-fatt li l-ispejjeż tal-kunsinna huma għoljin wisq hija problema.

<sup>2</sup> COM(2011) 635, 2011/0284/COD

<sup>3</sup> Ir-Regolament (KE) Nru 2006/2004

- It-tariffi elenkati għall-konsenja ta' pakketti bejn il-pajjiżi imposti mill-operaturi postali nazzjonali huma stmati li huma minn darbtejn sa hames darbiet oghla mill-prezzijiet domestiċi.

Il-prezzijiet għoljin u l-inefficijenza tal-konsenja tal-pakketti ma għandhiex tkun ta' ostakolu għall-kummerċ transfruntiera online. Eżerċizzju ta' awtoregolamentazzjoni mill-industrija se jiġi rappurtat lill-Kummissjoni f'Ġunju 2015. Dan l-eżerċizzju huwa kkoncentrat fuq l-aspetti ta' kwalità u interoperabbiltà bħal "track and trace" u twassil aktar mgħaġġel ta' pakketti, iżda ma jkoprix id-dimensjoni tal-prezzijiet jew is-sorveljanza regolatorja. Il-Kummissjoni se tivvaluta l-azzjoni meħuda mill-industrija u t-tnedija ta' miżuri kumplementari biex ittejjeb it-trasparenza tal-prezzijiet għall-konsenji Ewropej, inklużi l-prezzijiet għal konsenji żgħar u ssaħħaħ is-sorveljanza regolatorja fuq is-swieq transfruntiera tal-pakketti biex jiġi żgurat it-twassil transfruntiera li jaħdem sew. Il-Kummissjoni se tivvaluta l-htieġa għal miżuri addizzjonali wara perjodu ta' sentejn mill-adozzjoni ta' dawn il-miżuri filwaqt li tqis kif xieraq kwalunkwe progress li jkun sar.

*Il-Kummissjoni se tnedi miżuri fl-ewwel nofs tal-2016 biex ittejjeb it-trasparenza tal-prezzijiet u s-sorveljanza regolatorja tal-konsenja tal-pakketti.*

### **2.3. Il-prevenzjoni ta' blokok ġeografici mhux ġustifikati**

Blokok ġeografici tirreferi għal prattiki użati għal raġunijiet kummerċjali minn bejjiegha online li jirriżultaw f'kaħda ta' aċċess għal websajts ibbażati fi Stati Membri oħra. Xi drabi l-konsumaturi jkunu jistgħu jaċċessaw is-sit, iżda xorta ma jkunux jistgħu jixtru prodotti jew servizzi minn dan is-sit. Il-konsumatur jista' wkoll jiġi ridirezzjonat lejn websajt lokali tal-istess kumpanija bi prezzijiet differenti jew ta' prodott jew servizz differenti. F'każijiet oħra, fejn il-bejgħ ma jiġix miċhud, jintużaw prattiki skont iż-żona li b'riżultat tagħhom prezzijiet differenti huma applikati awtomatikament fuq il-bażi tal-lokalità ġeografika, pereżempju meta klijenti tal-kiri tal-karozzi online fi Stat Membru jhallsu aktar għal kiri identiku tal-karozzi f'destinazzjoni partikolari minn klijenti online fi Stat Membru ieħor. L-ibblukkar ġeografiku huwa wieħed mid-diversi għodod użati mill-kumpaniji biex jaqsmu s-suq tul il-fruntieri nazzjonali (restrizzjonijiet territorjali). Billi jillimita l-opportunitajiet u l-għażla tal-konsumatur, l-ibblukkar ġeografiku huwa kawża sinifikanti ta' nuqqas ta' sodisfazzjon tal-konsumatur u tal-frammentazzjoni tas-Suq Intern.

- L-74 % tal-ilmenti riċevuti min-Netwerk taċ-Ċentri Ewropej tal-Konsumatur rigward id-differenzi fil-prezzijiet jew diskriminazzjonijiet ġeografici oħra li jhabbtu wiċċhom magħhom il-konsumaturi huma marbuta ma' xiri online transfruntiera.

Il-prattiki ta' blokok ġeografici jistgħu jkunu r-riżultat ta' deċiżjoni unilaterali minn atturi tas-suq, ta' ftehimiet bejn kompetituri biex jaqsmu s-suq, jew ta' ftehimiet vertikali (għal drittijiet ta' distribuzzjoni fuq territorju). Xi kultant dawn ir-restrizzjonijiet fuq il-provvista u d-differenzi fil-prezzijiet li jirriżultaw jistgħu jiġu ġġustifikati, pereżempju meta l-bejjiegh jeħtieġ li jikkonforma mal-obbligi legali speċifiċi. Madankollu, f'hafna każijiet l-ibblukkar ġeografiku online mhux ġustifikat. Dawn il-prattiki mhux ġustifikati għandhom jiġu pprojbti sabiex il-konsumaturi u n-negozji tal-UE jkunu jistgħu jieħdu vantaġġ sħiħ mis-suq uniku f'termini ta' għażla u prezzijiet aktar baxxi.

*Il-Kummissjoni se tagħmel proposti legiżlattivi fl-ewwel nofs tal-2016 sabiex ittemm l-ibblukkar ġeografiku mhux ġustifikat. L-azzjoni tista' tinkludi bidla mmirata għall-qafas dwar il-Kummerċ Elettroniku<sup>4</sup> u l-qafas stabbilit mill-Artikolu 20 tad-Direttiva dwar is-Servizzi<sup>5</sup>.*

*Il-Kummissjoni qed tniedi wkoll Indaġni tas-Settur tal-Kompetizzjoni li tiffoka fuq l-applikazzjoni tal-liġi tal-kompetizzjoni fil-qasam tal-kummerċ elettroniku.*

#### **2.4. Aċċess aħjar għall-kontenut diġitali — Qafas tad-drittijiet tal-awtur aktar modern u Ewropew**

Id-dritt tal-awtur huwa l-bażi tal-kreattività u tal-industrija kulturali fl-Ewropa. L-UE tiddependi b'mod qawwi fuq il-kreattività biex tikkompeti fuq livell globali u hi minn ta' quddiem nett fid-dinja f'ċerti setturi intensivi għad-dritt tal-awtur. Il-kontenut diġitali huwa wiehed mill-muturi ewlenin għat-tkabbir tal-ekonomija diġitali. Mas-56 % tal-Ewropej jużaw l-Internet għal finijiet kulturali u l-infiq fuq divertiment u midja diġitali huwa mbassar li se jkollu rati ta' tkabbir b'żewġ ċifri (madwar 12 %) għall-hames snin li ġejjin. L-imġiba tal-konsumaturi qed tinbidel peress li dawn qegħdin dejjem aktar jaraw il-kontenut fuq apparat mobbli u jistennew li jkun jista' jkollhom aċċess għall-kontenut minn kullimkien u kull fejn ikunu.

L-ostakoli għal aċċess transfruntiera għal servizzi ta' kontenut protett mid-drittijiet tal-awtur u l-portabilità tagħhom għadhom komuni, partikolarment għal programmi awdjoviżivi. Fir-rigward tal-portabilità, meta l-konsumaturi jaqsmu fruntiera interna tal-UE ħafna drabi ma jkunux jistgħu, għal raġunijiet ta' drittijiet tal-awtur, jużaw is-servizzi tal-kontenut (pereż. servizzi tal-vidjow) li huma kisbu f'pajjiżhom.

- Mal-45 % tal-kumpaniji li jithajru jbigħu servizzi diġitali online lill-individwi ddikjaraw li r-restrizzjonijiet tad-drittijiet tal-awtur li jzommuhom milli jbigħu barra minn pajjiżhom huma problema.
- Inqas minn 4 % tal-kontenut kollu tal-vidjow fuq talba fl-UE huwa aċċessibbli b'mod transfruntiera.

Barra minn hekk, meta jippruvaw jaċċessaw jew jixtru kontenut protett bid-drittijiet tal-awtur minn Stat Membru ieħor, il-konsumaturi xi kultant jiġu avżati li l-kontenut mhuwiex disponibbli jew ma jkunx jista' jiġi aċċessat minn pajjiżhom stess. Din is-sitwazzjoni hija parzjalment marbuta mat-territorjalità tad-drittijiet tal-awtur u d-diffikultajiet assoċjati mal-ikklerjar tad-drittijiet. F'każijiet oħra, in-nuqqas ta' disponibbiltà u / jew aċċess jista' jirriżulta minn restrizzjonijiet kuntrattwali bejn id-detenturi tad-drittijiet u d-distributuri, jew minn deċiżjonijiet kummerċjali meħuda mid-distributuri. Xi kultant dan jista' jkun minhabba r-rwol ta' esklużività territorjali fil-finanzjament ta' ċerti tipi ta' xogħlijiet (awdjoviżivi).

L-innovazzjoni fir-riċerka kemm għal skopijiet kummerċjali u mhux kummerċjali, ibbażata fuq l-użu tal-estrazzjoni ta' test u ta' dejta (pereż. l-ikkupjar ta' test u datasets fi tfittxija ta' korrelazzjonijiet sinifikanti jew okkorrenzi) tista' tiġi mxekkla minhabba qafas legali mhux ċar u approċċi diverġenti fil-livell nazzjonali. Il-ħtieġa għal aktar ċertezza legali li tippermetti lir-riċerkaturi u l-istituzzjonijiet edukattivi biex jagħmlu użu usa' ta' materjal protett mid-drittijiet tal-awtur, inkluż transfruntiera, b'tali mod li jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-potenzjal ta' dawn it-teknoloġiji u minn kollaborazzjoni transfruntiera se jiġu vvalutati, l-

<sup>4</sup> Id-Direttiva 2000/31/KE

<sup>5</sup> Id-Direttiva 2006/123/KE

istess bħall-partijiet kollha tal-proposti tad-drittijiet tal-awtur fid-dawl tal-impatt tagħhom fuq il-partijiet interessati kollha.

Sistema effettiva u bbilancjata tal-infurzar ċivili kontra ksur fuq skala kummerċjali tad-drittijiet tal-awtur hija ċentrali għal investiment fl-innovazzjoni u l-holqien tal-impjiegi. Barra minn hekk, ir-regoli applikabbli għal attivitajiet ta' intermedjarji online f'dak li għandu x'jaqsam ma' xogħlijiet protetti mid-drittijiet tal-awtur jeħtieġu kjarifika, b'mod partikolari minħabba l-involvement dejjem jikber ta' dawn l-intermedjarji fid-distribuzzjoni tal-kontenut. Miżuri li jissalvagwardjaw ir-remunerazzjoni ġusta tal-artisti jeħtieġ li jiġu kkunsidrati wkoll sabiex ihegġu generazzjoni futura ta' kontenut.

L-Ewropa teħtieġ aktar armonizzazzjoni tas-sistema tad-drittijiet tal-awtur li tipprovdi inċentivi għall-kreattività u investiment filwaqt li tippermetti t-trażmissjoni u l-konsum tal-kontenut bejn il-fruntieri, u tibni fuq id-diversità kulturali rikka tagħna. Għal dan l-għan, il-Kummissjoni se tipproponi soluzzjonijiet li jimmassimizzaw l-offerti disponibbli għall-utenti u tiftaħ opportunitajiet ġodda għal dawk li joħolqu l-kontenut, filwaqt li tippreserva l-finanzjament ta' kontenut tal-midja u l-innovazzjoni tal-UE. Barra minn hekk, il-Kummissjoni se tirrevedi d-direttiva dwar is-servizzi bil-kejbil u bis-satellita<sup>6</sup>, biex tivvaluta l-ħtieġa li jitwessa' l-kamp ta' applikazzjoni tagħha għax-xandara tat-trażmissjonijiet online u l-ħtieġa li jiġu indirizzati aktar miżuri biex tiżgura aċċess transfruntiera msahħaħ tas-servizzi tat-trażmetturi fl-Ewropa.

*Il-Kummissjoni se tagħmel proposti leġiżlattivi qabel tmiem l-2015 biex jitnaqqsu d-differenzi bejn ir-regimi nazzjonali dwar id-drittijiet tal-awtur u li jkun hemm aċċess online usa' għal xogħlijiet minn utenti madwar l-UE, inkluż permezz ta' aktar miżuri ta' armonizzazzjoni. Il-proposti se jinkludu: (i) il-portabbiltà ta' kontenut miksub legalment, (ii) żgurar ta' aċċess transfruntiera għal servizzi mixtrija legalment online filwaqt li jiġi rispettata il-valur tad-drittijiet fis-settur awdjoviziv, (iii) aktar ċertezza legali għall-użu transfruntiera ta' kontenut għal għanijiet speċifiċi (pereż. ir-riċerka, l-edukazzjoni, estrazzjoni ta' test u ta' dejta, eċċ.) permezz ta' eċċezzjonijiet armonizzati, (iv) jiġu ċċarati r-regoli dwar l-attivitajiet ta' intermedjarji fir-rigward ta' kontenut protett bid-drittijiet tal-awtur u, fl-2016, (v) l-immodernizzar tal-infurzar tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, li jiffoka fuq ksur fuq skala kummerċjali ("segwi l-flus") kif ukoll l-applikabbiltà transfruntiera ta' dan.*

## **2.5. Tnaqqis tal-pizijiet relatati mal-VAT u ostakoli għall-bejgħ bejn il-fruntieri**

Il-kumplikazzjonijiet li wiehed irid jaffaċċja hafna sistemi nazzjonali differenti jirrapprezentaw ostakolu ta' veru għall-kumpaniji li jippruvaw jagħmlu negozju transfruntiera kemm online kif ukoll offline. Mill-1 ta' Jannar 2015, bid-dħul fis-seħħ ta' regoli ġodda "il-post tal-provvista" (appoġġati b'mod unanimu minn 28 Stat Membru), il-VAT fuq is-servizzi kollha tat-telekomunikazzjoni, tax-xandir u elettronici hija ntaxxata fejn il-klijent huwa bbażat, aktar milli fejn jinsab il-fornitur.

B'mod parallel, sistema elettronika ta' reġistrazzjoni u ta' pagament giet implimentata biex jitnaqqsu l-ispejjeż u l-pizijiet amministrattivi għan-negozji kkonċernati. Dan għandu jiġi estiż għal oġġetti tangibbli ordnati online kemm fl-UE kif ukoll barra minnha. Minflok ma jkollhom jiddikjaraw u jhallsu l-VAT għal kull Stat Membru individwali fejn il-klijenti

<sup>6</sup> Id-Direttiva tal-Kunsill 93/83/KEE tas-27 ta' Settembru 1993



tagħhom huma bbażati, in-negożji jistgħu jagħmlu dikjarazzjoni waħda u jhallsu fl-Istat Membru tagħhom stess.

Attwalment oġġetti ordnati online minn fornituri minn pajjiżi terzi jistgħu jibbenefikaw minn eżenzjoni ta' importazzjoni għal kunsinni żgħar li tippermetti l-konsenja mingħajr VAT għal klijenti privati tal-UE. Dan jagħtihom vantaġġ kompetittiv fuq il-fornituri tal-UE u diġà ġew senjalati distorsjonijiet tas-suq f'diversi Stati Membri. Tali eċċezzjoni ma tkunx aktar meħtieġa jekk il-VAT kellha tingabar permezz ta' reġistrazzjoni elettronika waħda u mekkaniżmu elettroniku ta' reġistrazzjoni u ħlas.

- Negożju tal-UE li jixtieq jagħmel bejgħ transfruntiera qed jaffaċċa kost tal-konformità mal-VAT ta' mill-inqas EUR 5 000 kull sena għal kull Stat Membru mmirat.
- In-negożji tal-UE jhabbtu wiċċhom ma' distorsjonijiet sinifikanti minhabba prodotti ħielsa mill-VAT fornuti minn negożji li mhumiex fl-UE. Dawn id-distorsjonijiet jiswew lill-UE fatturat sa EUR 4,5 biljun kull sena.

Il-Kummissjoni qed taħdem biex jiġu minimizzati l-piżijiet marbuta mal-kummerċ elettroniku transfruntiera li jirriżulta minn reġimi differenti tal-VAT, tipprovdi kundizzjonijiet indaqs għan-negożji tal-UE u tiżgura li l-introjti mill-VAT imorru għand l-Istat Membru tal-konsumatur. Il-Kummissjoni se tesplora wkoll kif għandhom jiġu indirizzati t-trattament fiskali ta' ċerti servizzi elettronici, bħall-kotba diġitali u pubblikazzjonijiet online, fil-kuntest tar-riforma generali tal-VAT.

Barra minn hekk, fir-rigward tat-tassazzjoni diretta, il-Kummissjoni dalwaqt se tipprezenta Pjan ta' Azzjoni dwar approċċ imġedded għal tassazzjoni tal-kumpaniji fis-Suq Uniku, li tahtu l-profotti għandhom jiġu ntaxxati fejn jiġi generat il-valur, inkluż fl-ekonomija diġitali.

*Il-Kummissjoni se tagħmel proposti legiżlattivi fl-2016 biex jitnaqqas il-piż amministrattiv fuq in-negożji li jirriżultaw minn reġimi differenti ta' VAT inkluż (i) estensjoni tal-mekkanizmu elettroniku kurrenti uniku ta' reġistrazzjoni u l-ħlas għal bejgħ fl-UE u bejgħ online f'pajjiżi terzi ta' oġġetti tangibbli, (ii) l-introduzzjoni ta' miżura ta' simplifikazzjoni komuni għall-UE kollha (limitu tal-VAT) biex tgħin negożji żgħar li għadhom jibdeu fil-kummerċ elettroniku, (iii) permess ta' kontrolli fil-pajjiż ta' domicilju ta' verifika unika ta' negożji transfruntiera għal skopijiet ta' VAT u; (iv) tneħħija tal-eżenzjoni mill-VAT għall-importazzjoni ta' kunsinni żgħar minn fornituri f'pajjiżi terzi.*

### **3. IL-HOLQIEN TAL-KUNDIZZJONIJIET ĠUSTI U KUNDIZZJONIJIET EKWI GĦAL NETWORKS DIĠITALI AVVANZATI U SERVIZZI INNOVATTIVI**

Is-Suq Uniku Diġitali għandu jinbena fuq networks u servizzi kredibbli, ta' veloċità għolja u affordabbli li jissalvagwardjaw id-drittijiet fundamentali tal-konsumaturi għall-privatezza u l-protezzjoni tad-dejta personali filwaqt li jinkoraġġixxu l-innovazzjoni. Dan jeħtieġ settur tat-telekomunikazzjonijiet li jkun b'saħħtu, kompetittiv u dinamiku biex iwettaq l-investimenti meħtieġa, li jisfrutta l-innovazzjonijiet bħalma huma l-Cloud computing, l-ghodod tal-Big Data jew l-Internet tal-Ogġetti. Il-poter tas-suq ta' xi pjattaformi online potenzjalment iqajjem tħassib, b'mod partikolari f'dak li għandu x'jaqsam mal-aktar pjattaformi qawwija li l-importanza tagħhom għal parteċipanti oħra tas-suq qed issir dejjem aktar kritika.

### 3.1. Naghmlu regoli dwar it-telekomunikazzjoni tajbin għall-iskop tagħhom.

In-netwerks tal-ICT jipprovdu s-sinsla tal-prodotti digitali u servizzi li għandhom il-potenzjal isostnu l-aspetti kollha ta' hajjitna, u kapaċi jixprunwaw l-irkupru ekonomiku tal-Ewropa. Swieq li jiffunzjonaw sew jagħtu aċċess għal infrastruttura tal-broadband fissa kif ukoll mingħajr fili bi prestazzjoni għolja, bi prezzijiet affordabbli. Adattamenti suċċessivi tar-regoli tal-UE dwar it-telekomunikazzjoni flimkien mal-applikazzjoni tar-regoli tal-kompetizzjoni tal-UE, kienu strumentali fl-iżgurar li s-swieq joperaw b'mod kompetittiv, li jgħibu prezzijiet irħas u kwalità ta' servizz aħjar lill-konsumaturi u n-negozji. Kompetizzjoni effettiva hija mutur ewlieni għal investiment f'netwerks tat-telekomunikazzjoni.

Illum, is-settur għaddej minn bidliet strutturali u għadu jsofri minn swieq nazzjonali iżolati, nuqqas ta' konsistenza u prevedibbiltà regolatorja madwar l-UE, b'mod partikolari għall-ispettru tar-radju, u nuqqas ta' investiment b'mod partikolari f'żoni rurali, problemi li mhux se jkunu kompletament riżolti fil-kuntest tad-diskussjonijiet li għaddejjin dwar il-pakkett tas-Suq Uniku tat-Telekomunikazzjonijiet. Għalhekk bil-ħsieb li tiddaħhal ambizzjoni akbar f'dan il-proċess, il-Kummissjoni se tirrevedi l-leġiżlazzjoni eżistenti kollha u tagħmel proposti għal bidliet fejn meħtieġ. L-ewwel pass essenzjali huwa l-adozzjoni ta' pakkett ta' Suq Uniku tat-Telekomunikazzjoni li l-Kummissjoni qed tistenna li se jipprovdi regoli ċari u armonizzati għal newtralità netta u se jagħti bidu għall-eliminazzjoni finali tas-soprataxxi tar-roaming b'mod partikolari fil-konfront tad-dejta.

L-ispettru tar-radju huwa mezz vitali fil-bini għat-twaqqif tas-servizzi tal-broadband. Dan huwa ġestit fil-livell nazzjonali u l-Istati Membri jirċievu dħul konsiderevoli mill-bejgħ tad-drittijiet tal-ispettru — u dan id-dħul se jibqa' esklussivament f'idejn l-Istati Membri. Madankollu, il-ġestjoni tal-ispettru nazzjonali tirriżulta f'kundizzjonijiet li jvarjaw hafna (pereż. perjodi ta' liċenzja differenti, rekwiżiti ta' kopertura differenti): nuqqas ta' konsistenti madwar l-UE kollha tal-oġġettivi u kriterji għall-assenjazzjoni tal-ispettru tar-radju f'livell nazzjonali jgħolq ostakoli għad-dħul, ifixkel il-kompetizzjoni u jnaqqas il-previdibbiltà għall-investituri madwar l-Ewropa. Għalhekk, l-ispettru tar-radju għandu jkun ġestit mill-Istati Membri taħt qafas aktar armonizzat li jkun konsistenti mal-ħtieġa għal suq uniku digitali.

Il-Kummissjoni se tagħmel proposti speċifiċi dwar ir-rilaxx ikkoordinat tal-frekwenza 700 MHz, li hija partikolarment adatta biex jiġi żgurat l-għoti ta' servizzi tal-broadband f'żoni rurali, filwaqt li jiġu akkomodati l-ħtiġijiet speċifiċi ta' distribuzzjoni tal-medja awdjoviziva.

Madankollu, hija meħtieġa wkoll aktar bidla fundamentali fil-mod kif l-ispettru hu mmaniġġjat u rregolat minhabba l-importanza kbira tiegħu għall-konnettività. Pereżempju, ir-rilaxx bil-mod u li għadu mhux komplut tal-frekwenza 800 MHz (frekwenzi tal-ispettru tar-radju “dividend digitali” originali) għal broadband bla fili tellef it-tnedija tan-netwerks mobbli 4G u l-użu ta' smartphones adattati għal din il-frekwenza.

Barra minn hekk, ma feġġet ftit li xejn “kompetizzjoni għall-infrastruttura” f'netwerks ta' linji fissi, hlief f'żoni popolati hafna, fejn netwerks tal-kejbil kienu diġà preżenti, jew fejn l-awtoritajiet lokali kienu attivi. Hemm ħtieġa għal regolamentazzjoni aktar sempliċi u aktar proporzjonata f'dawk l-oqsma fejn il-kompetizzjoni fl-infrastruttura żviluppat fil-livell reġjonali jew nazzjonali. L-iskjerament ta' netwerks ta' kapaċità għolja hafna, jeħtieġ li jiġi inkoraġġit filwaqt li tinzamm kompetizzjoni effettiva u redditi adegwati relattivi għar-riskji. Il-kwistjoni ta' kif se jiġu koperti l-aktar żoni b'aċċess diffiċli u biex jitwettqu oġġettivi ta' interess pubbliku (bħall-konnettività ta' kapaċità għolja għal skejjel u universitajiet / ċentri ta'

riċerka) se jiġu kkunsidrati, anki bħala parti mir-reviżjoni tad-Direttiva dwar is-Servizz Universali<sup>7</sup>.

Is-suq li qed jinbidel u l-ambjent teknoloġiku jitolbu t-tiġid tal-qafas istituzzjonali. It-tiġid tar-rwol tal-korpi li fihom l-awtoritajiet tal-Istati Membri stess huma rappreżentati — bħall-Korp ta' Regolaturi Ewropej għall-Komunikazzjonijiet Elettronici jew il-Grupp għal Politika dwar l-Ispettru tar-Radju se jkun meħtieġ ukoll.

L-operaturi tat-telekomunikazzjonijiet jikkompetu ma' servizzi li huma dejjem aktar użati mill-utenti finali bħala sostituti għal servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici tradizzjonali bħat-telefonija bil-voċi, iżda li mhumiex sugġetti għall-istess reġim regolatorju. Ir-reviżjoni tar-regoli tat-telekomunikazzjoni se tagħti ħarsa lejn il-modi ta' kif jiġu żgurati kundizzjonijiet ekwi għall-atturi sal-punt li huma jipprovdu servizzi li qegħdin f'kompetizzjoni ma' xulxin u jilhqqu wkoll il-ħtiġijiet tal-konnettività fit-tul tal-UE.

*Il-Kummissjoni se tippreżenta proposti fl-2016 għal riforma ambizzjuża tal-qafas regolatorju tat-telekomunikazzjonijiet li jiffokaw fuq (i) strateġija konsistenti mas-suq uniku għall-politika u l-ġestjoni tal-ispettru (ii) it-twassil tal-kundizzjonijiet għal suq uniku veru, billi tiġi indirizzata l-frammentazzjoni regolatorja li tippermetti ekonomiji ta' skala għal operaturi tan-netwerks effiċjenti, (iii) jiġi żgurati livell ekwu għall-partijiet kollha tas-suq u l-applikazzjoni konsistenti tar-regoli, (iv) li jiġi incentivat l-investiment f'netwerks tal-broadband ta' veloċità għolja (inkluża revizzjoni tad-Direttiva dwar is-Servizz Universali u (v) qafas regolatorju aktar effettiv tal-qafas istituzzjonali.*

### 3.2. Qafas tal-medja għas-Seklu 21

Ix-xenarju awdjoviziv qed jiġi affettwat minn bidliet teknoloġiċi rapidi u bl-iżvilupp ta' mudelli ta' negozju godda għad-distribuzzjoni tal-kontenut. It-tele spettaturi jaċċessaw kontenut awdjoviziv permezz tal-Internet f'varjetà ta' modi li qed jiżdiedu, u tagħmir li jingarr (bħall-ismart phones) qed ibiddlu x-xejriet tat-tele spettaturi. Id-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Midja Awdjoviziva<sup>8</sup> ffaċilitat iċ-ċirkolazzjoni ta' programmi awdjovizivi u servizzi tal-midja madwar l-UE. Il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva diġà jkopri kemm xandiriet televiżivi tradizzjonali kif ukoll servizzi tal-medja awdjoviziva fuq talba, u timponi sett minimu ta' regoli dwar iż-żewġ tipi ta' servizzi. F'xi aspetti, madankollu, servizzi b'talba huma sugġetti għal obbligi aktar baxxi, peress li l-utenti għandhom grad oġhla ta' għażla u kontroll fuq il-kontenut u ż-żmien li jarawh.

Dan il-qafas regolatorju ffaċilita l-holqien ta' suq b'saħħtu u huwa importanti li jiġi żgurati li jibqa' aġġornat mal-iżviluppi teknoloġiċi u tas-suq. Il-Kummissjoni se teżamina jekk is-sistema attwali ta' regoli li japplikaw għax-xandir u għal servizzi b'talba għandhiex tiġi adattata. Hija se tikkunsidra wkoll jekk l-ambitu attwali jew ir-regoli għandhomx jitwessgħu biex jinkludu servizzi u atturi godda li attwalment mhumiex meqjusa bħala servizzi tal-medja awdjovizivi taħt id-Direttiva u / jew fornituri li jaqgħu barra l-ambitu ġeografiku tagħha. Il-Kummissjoni se taħdem ukoll fuq mizuri li jipromwovu katalogi ta' xogħlijiet Ewropej fuq pjattaformi ta' Vidjow b'talba.

<sup>7</sup> Id-Direttiva 2002/22/KE

<sup>8</sup> Id-Direttiva 2010/13/UE

*Il-Kummissjoni se tirrevedi d-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Midja Awdjoviziva b'enfasi fuq il-kamp ta' applikazzjoni tagħha u fuq in-natura tar-regoli applikabbli għal dawk kollha li jiehdu sehem fis-suq, b'mod partikolari miżuri għall-promozzjoni ta' xogħlijiet Ewropej, u r-regoli dwar il-protezzjoni tal-minuri u regoli ta' reklamar.*

### **3.3. Ambjent regolatorju addattat għall-iskop għall-pjattaformi u intermedjarji**

#### *3.3.1. Ir-rwol ta' pjattaformi online*

Il-pjattaformi online (eżempju għodod għat-tiftix, il-midja soċjali, il-pjattaformi tal-kummerċ elettroniku, l-app stores, siti ta' tqabbil tal-prezzijiet) għandhom rwol dejjem aktar ċentrali fil-ħajja soċjali u ekonomika: huma jippermettu lill-konsumaturi li wiehed isib tagħrif u negozji online biex jisfruttaw il-vantaġġi tal-kummerċ elettroniku. L-Ewropa għandha potenzjal b'saħħtu f'dan il-qasam iżda qed tinzamm lura minħabba swieq frammentati li jagħmluha diffiċli għan-negozji biex javvanzaw.

Il-pjattaformi jiġġeneraw, jakkumulaw u jikkontrollaw ammont enormi ta' dejta dwar il-klijenti tagħhom u l-użu ta' algoritmi li jagħmlu din l-informazzjoni utli. Iż-zieda ta' tali dejta hija esponenzjali — 90 % tad-dejta kollha li tiċċirkola fuq l-internet giet maħluqa f'dawn l-aħħar sentejn. Barra minn hekk, il-pjattaformi wrew li huma innovaturi fl-ekonomija diġitali, jgħinu n-negozji iżgħar biex ikunu jistgħu jiċċaqilqu online u jilhqqu swieq godda. Pjattaformi godda f'servizzi ta' mobbiltà, it-turiżmu, il-mużika, l-awdjoviziv, l-edukazzjoni, il-finanzi, l-akkomodazzjoni u r-reklutaġġ malajr u profondament preżentaw sfida lill-mudelli tradizzjonali tal-kummerċ u kibru b'mod esponenzjali. Iż-zieda tal-ekonomija tal-iskambjar offriet ukoll opportunitajiet għal iktar effiċjenza, tkabbir u impjiegi, permezz ta' għażla mtejbja għall-konsumatur, iżda wkoll potenzjalment tqajjem kwistjonijiet regolatorji godda<sup>9</sup>.

Għalkemm l-impatt tagħhom jiddependi fuq it-tipi ta' pjattaforma kkonċernati u l-poter tas-suq tagħhom, xi pjattaformi jistgħu jikkontrollaw l-aċċess għal swieq online u jistgħu jeżerċitaw influwenza sinifikanti fuq kif l-atturi varji tas-suq huma remunerati. Dan wassal għal għadd ta' kwistjonijiet ta' tħassib dwar il-poter tas-suq li qed jikber ta' ċerti pjattaformi. Dawn jinkludu n-nuqqas ta' trasparenza fil-mod kif jużaw l-informazzjoni li jiksibu, setgħa ta' negozjar b'saħħitha meta mqabbla ma' dik tal-klijenti tagħhom, li tista' tiġi riflessa fit-termini u l-kundizzjonijiet tagħhom (b'mod partikolari għall-SMEs), il-promozzjoni ta' servizzi proprji tagħhom għad-detriment tal-kompetituri, u politiki ta' pprezzar mhux trasparenti, jew restrizzjonijiet dwar l-ipprezzar u l-kundizzjonijiet tal-bejgħ.

Xi pjattaformi online evolwew biex isiru atturi jikkompetu f'ħafna setturi tal-ekonomija u l-mod kif jużaw is-setgħa tas-suq tagħhom tqajjem numru ta' kwistjonijiet li jeħtieġu aktar analiżi lil hinn mill-applikazzjoni tal-liġi tal-kompetizzjoni f'każijiet speċifiċi.

#### *3.3.2. Il-għieda kontra l-kontenut illegali fuq l-internet*

Il-prinċipju, minqux fid-Direttiva dwar il-Kummerċ elettroniku, li l-fornituri intermedjarji tas-servizzi tal-Internet ma għandhomx ikunu responsabbli għall-kontenut li huma jittrażmettu, jaħżnu jew jospitaw, sakemm huma jaġixxu b'mod strettament passiv appoġġa l-iżvilupp tal-Internet fl-Ewropa. Fl-istess ħin meta jiġi identifikat kontenut illegali, jekk dan ikun informazzjoni marbuta ma' attivitajiet illegali bħat-terroriżmu / il-pornografija tat-tfal jew

<sup>9</sup> Dawn se jiġu indirizzati fl-Istrateġija tas-Suq Intern li ġejja dalwaqt u fil-qafas dwar il-kummerċ elettroniku.

informazzjoni li tikser id-drittijiet ta' proprjetà ta' oħrajn (pereż. id-drittijiet tal-awtur), l-intermedjarji għandhom jiehdu azzjoni effettiva biex inehhuh. Illum it-twaqqif ta' aċċess għal u t-tneħħija ta' kontenut illegali minn fornituri ta' servizzi ta' hosting jista' jkun ikkumplikat u jimxi bil-mod filwaqt li l-kontenut li hu legali jista' jitneħħa bi żball. Mat-52,7 % tal-partijiet interessati jgħidu li azzjoni kontra kontenut illegali hija spiss ineffettiva u nieqsa mit-trasparenza. Id-differenzi fil-prattiki nazzjonali jistgħu jimpedixxu l-infurzar (b'effett detrimentali fuq il-ġlieda kontra l-kriminalità online) u jimminaw il-fiduċja fid-dinja online. Minhabba li l-ammont ta' kontenut diġitali disponibbli fuq l-Internet qiegħed jikber, l-arranġamenti attwali aktarx li jkunu dejjem aktar ittestjati. Mhuwiex dejjem faċli li jiġu ddefiniti l-limiti dwar x'jistgħu jagħmlu l-intermedjarji bil-kontenut li jitrazmettu, jaħżnu jew jospitaw mingħajr ma jutilfu l-possibbiltà li jibbenefikaw mill-eżenzjonijiet tar-responsabbiltà stabbiliti fid-Direttiva dwar il-Kummerċ elettroniku.

Avvenimenti reċenti ziedu mad-dibattitu pubbliku dwar jekk għandux jittejjeb il-livell generali ta' protezzjoni minn materjal illegali fuq l-internet. Flimkien mal-valutazzjoni tagħha tal-pjattaformi online, il-Kummissjoni se tanalizza l-htieġa għal miżuri godda biex tittratta l-kontenut illegali fuq l-Internet, b'kunsiderazzjoni xierqa tal-impatt tiegħu fuq id-dritt fundamentali għal-libertà tal-espressjoni u l-informazzjoni, bħal proċeduri rigorużi għat-tneħħija ta' kontenut illegali, filwaqt li tiġi evitata t-tneħħija ta' kontenut legali, u jekk l-intermedjarji għandhomx ikunu obbligati li jeżerċitaw responsabbiltà akbar u diligenza dovuta fil-mod kif huma jimmaniġġaw in-netwerks u s-sistemi tagħhom — dmir ta' diligenza.

*Il-Kummissjoni se tnedi qabel tmiem l-2015 valutazzjoni komprensiva tar-rwol tal-pjattaformi, inkluż fl-ekonomija tal-iskambju, u ta' intermedjarji online, li se tkopri kwistjonijiet bħal (i) it-trasparenza pereżempju fir-riżultati tat-tiftix (li jinvolvu hlas għal holqiet u / jew reklamar), (ii) pjattaformi li jużaw l-informazzjoni li jiġbru, (iii) relazzjonijiet bejn il-pjattaformi u l-fornituri, (iv) limiti fuq il-kapaċità tal-individwi u n-negożji biex jimxu minn pjattaforma għal oħra, u se tanalizza, (v) kif inhu l-aħjar mod biex jiġi trattat il-kontenut illegali fuq l-internet.*

### **3.4. Tishih tal-fiduċja u s-sigurtà fis-servizzi diġitali u fl-immaniġġar ta' dejta personali**

Theddidiet ċibernetiċi huma problema mingħajr fruntieri u għandhom impatt negattiv fuq l-ekonomija tagħna, fuq id-drittijiet fundamentali taċ-ċittadini u fuq is-soċjetà ingenerali. In-numru dejjem jikber ta' reati (pereżempju l-interċettazzjoni tad-dejta, frodi ta' hlas online, is-serq tal-identità, serq tas-sigrieti kummerċjali) qed iwassal għal telf ekonomiku sinifikanti. Ta' spiss dawn jirriżultaw fi tfixkil ta' servizzi, ta' ksur tad-drittijiet fundamentali u jimminaw il-fiduċja taċ-ċittadini f'attivitajiet online.

L-Istati Membri u l-istituzzjonijiet tal-UE ilhom li rrikonoxxew il-htieġa li jiproteġu n-netwerks tagħna u l-infrastruttura kritika u li jirrispondu b'mod effettiv għat-theddid ċibernetiku, u adottaw strategiji u regolamenti ta' ċibersigurtà nazzjonali kif ukoll fil-livell tal-UE. L-adozzjoni tad-Direttiva dwar is-Sigurtà tan-Netwerks u l-Informazzjoni<sup>10</sup>, li bħalissa għaddejja mill-proċess leġislativ, se timmarka pass importanti 'l quddiem. Waħda mill-prijoritajiet ewlenin tal-Istrateġija tas-Sigurtà Ċibernetika Ewropea<sup>11</sup> hija li tiżviluppa r-riżorsi industrijali u teknoloġiċi għaċ-ċibersigurtà. Għadhom jeżistu nuqqasijiet speċifiċi f'dan

<sup>10</sup> COM(2013) 48 finali

<sup>11</sup> JOIN(2013) 1 finali

il-qasam li qed jagħmel progress mgħaġġel tat-teknoloġiji u s-soluzzjonijiet ta' sigurtà għan-netwerk online. Hija għalhekk meħtieġa strateġija iktar kongunta biex iżżid il-provvista ta' soluzzjonijiet aktar sikuri mill-industrija tal-UE u biex jiġi stimulat l-adozzjoni ta' tagħhom mill-intrapriżi, l-awtoritajiet pubbliċi u ċ-ċittadini. Barra minn hekk, rispons ta' infurzar tal-liġi effettiv għall-attività kriminali online huwa meħtieġ. Il-Kummissjoni stabbilixxiet proposti għal din il-kwistjoni fl-Aġenda Ewropea ta' tagħha dwar is-sigurtà<sup>12</sup>.

- Huma 22% biss tal-Ewropej li għandhom fiduċja shiha f'kumpaniji bħalma huma l-magni ta' tiftix, siti ta' netwerking soċjali u servizzi tal-posta elettronika.
- Mat-72 % tal-utenti tal-internet jinkwetaw li huma qed jiġu mitluba wisq dejta personali online.

Fir-rigward tad-dejta personali u l-privatezza, l-UE hija impenjata lejn, l-oġġlija livelli ta' protezzjoni garantiti mill-Artikoli 7 u 8 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali. Ir-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Dejta<sup>13</sup> se jżid il-fiduċja fis-servizzi diġitali, minhabba li għandu jiproteġi l-individwi fir-rigward tal-ipproċessar tad-dejta personali mill-kumpaniji kollha li joffru s-servizzi ta' tagħhom fis-suq Ewropew.

Regoli speċjali japplikaw għal servizzi ta' komunikazzjonijiet elettronici (id-Direttiva dwar il-Privatezza Elettronika<sup>14</sup>) li jista' jkun hemm bżonn li jiġu evalwati mill-ġdid hekk kif ir-regoli ġenerali tal-UE dwar il-protezzjoni tad-dejta jiġu miftiehma, b'mod partikolari peress li hafna mill-artikoli attwali tad-Direttiva dwar il-Privatezza Elettronika japplikaw biss għall-fornituri ta' servizzi ta' komunikazzjoni elettronika, jiġifieri l-kumpaniji tat-telekomunikazzjoni tradizzjonali. Fornituri ta' servizzi tas-soċjetà tal-informazzjoni li jużaw l-Internet biex jipprovdu servizzi ta' komunikazzjoni għalhekk huma ġeneralment esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' tagħha.

*Fl-ewwel nofs tal-2016 il-Kummissjoni se tagħti bidu għat-twaqqif ta' Shubija Pubblika Privata dwar iċ-ċibersigurtà fil-qasam ta' teknoloġiji u soluzzjonijiet ta' sigurtà għal netwerk online.*

*Ladarba r-regoli l-ġodda tal-UE dwar il-protezzjoni tad-dejta jiġu adottati, li għandhom ikunu disponibbli online sa tmiem l-2015, il-Kummissjoni se tirrevedi d-Direttiva dwar il-Privatezza Elettronika b'enfasi fuq li tiżgura livell għoli ta' protezzjoni għas-sugġetti tad-dejta kif ukoll kundizzjonijiet ekwi għal dawk kollha involuti fis-suq.*

#### **4. IL-MASSIMIZZAZZJONI TAL-POTENZJAL TAT-TKABBIR TAL-EKONOMIJA DIĠITALI**

Fi zmien anqas minn 10 snin, hafna mill-attività ekonomika se tiddependi fuq ekosistemi diġitali, l-integrazzjoni tal-infrastruttura diġitali, hardware u software, applikazzjonijiet u dejta. Id-diġitalizzazzjoni tas-setturi kollha se tkun meħtieġa jekk l-UE trid iżżomm il-kompetittività ta' tagħha, iżżomm bażi industrijali b'saħħitha u tmexxi t-tranzizzjoni lejn sistema intelliġenti ta' ekonomija industrijali u tas-servizzi. Il-75 % tal-valur miżjud mill-Ekonomija Diġitali ġej minn industriji tradizzjonali, aktar milli l-produtturi tal-ICT, iżda l-integrazzjoni tat-teknoloġija diġitali min-negozji hija element l-aktar dgħajjef. Huma biss 1,7% tal-intrapriżi tal-UE li jagħmlu użu shih ta' teknoloġiji diġitali avvanzati<sup>15</sup>, filwaqt li 41 % ma jużawhom xejn. Id-diġitalizzazzjoni toffri wkoll opportunitajiet mingħajr precedent lil setturi

<sup>12</sup> COM(2015) 185

<sup>13</sup> COM(2012) 11 finali

<sup>14</sup> Id-Direttiva 2002/58/KE

<sup>15</sup> Inkluz l-internet mobbli, cloud computing, networks soċjali jew big data

ekonomiċi oħra, bħal dawk tat-trasport (pereż. sistemi ta' trasport intelligenti) jew l-enerġija (pereż. smart grids, metering)<sup>16</sup>.

L-UE teħtieġ firxa ta' miżuri biex jiġi żgurat li l-industrija Ewropej ikunu fuq quddiem nett tal-iżvilupp u l-esplorazzjoni tal-ICT, l-awtomatizzazzjoni, teknoloġiji ta' manifattura u pproċessar sostenibbli biex iservu s-swieq tal-gejjieni. Ekonomija diġitali tista' wkoll tagħmel lis-soċjetà aktar inkluziva. Iċ-ċittadini u n-negozji attwalment mhux qed jiksbu l-benefiċċji sħaħ mis-servizzi diġitali (minn gvern elettroniku (e-government), is-saħħa elettronika (e-health), e-energy għal trasport elettroniku) li għandhom ikunu disponibbli b'mod uniformi madwar l-UE.

Il-Kummissjoni se tinforma lis-sħab soċjali u tistedinhom biex jinkludu s-Suq Uniku Diġitali fid-djalogo soċjali tagħhom fil-livell Ewropew.

#### 4.1. Il-bini ta' ekonomija tad-dejta

Big data, is-servizzi tal-cloud computing u l-Internet tal-Ogġetti huma ċentrali għall-kompetittività tal-UE. Id-dejta hija ta' spiss meqjusa bhala katalista għat-tkabbir ekonomiku, l-innovazzjoni u d-digitalizzazzjoni tul is-setturi ekonomiċi kollha, b'mod partikolari għall-SMEs (u start-ups) u għas-soċjetà kollha kemm hi. Big Data u l-Informatika ta' Prestazzjoni Għolja qed ibiddlu wkoll il-mod li bih titwettag ir-riċerka u l-mod li bih jiġi skambjat it-tagħrif, bhala parti mit-tranzizzjoni lejn ekonomija aktar effiċjenti u reattiva "Open Science".

- Is-settur Big Data qed jikber b'40 % fis-sena, seba' darbiet aktar malajr mis-suq tal-IT.

Suq frammentat ma jipprovdix biżżejjed skala għall-cloud computing, Big Data, xjenza mmexxija mid-dejta u l-Internet tal-Ogġetti biex jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom fl-Ewropa. Biex nibbenefikaw b'mod sħiħ mill-potenzjal ta' teknoloġiji diġitali u tad-dejta, se jkollna bżonn li jitnehhew għadd ta' ostakoli tekniċi u leġislattivi. Restrizzjonijiet, bħal dawk relatati ma' fejn tinsab id-dejta (jiġifieri rekwiżiti tal-Istati Membri biex iżommu dejta fit-territorju tagħhom) jisfurzaw lill-fornituri tas-servizzi biex jibnu infrastrutturi lokali li jiswew hafna flus (ċentri tad-dejta) f'kull pajjiż jew reġjun. Implimentazzjoni frammentata ta' regoli tad-drittijiet tal-awtur u n-nuqqas ta' ċarezza dwar id-drittijiet biex id-dejta tintuża aktar jostakolaw l-iżvilupp tal-użu ta' dejta transfruntiera ta' teknoloġiji u applikazzjonijiet godda (pereż. estrazzjoni ta' test u ta' dejta). In-nuqqas ta' sistemi u servizzi miftuħa u interoperabbli u ta' portabbiltà tad-dejta bejn is-servizzi jirrapprezentaw ostakolu ieħor għall-fluss transfruntiera tad-dejta u l-iżvilupp ta' servizzi godda (pereż. sistemi ta' informazzjoni dwar l-ivvjagġar multimodali, xjenza mmexxija mid-dejta). Iċ-ċertezza legali rigward l-allokazzjoni ta' responsabbiltà (minbarra dejta personali relatata) hija prekundizzjoni għall-introduzzjoni tal-Internet tal-Ogġetti.

In-negozji u l-konsumaturi għadhom ma jhossuhomx fiduċjużi biżżejjed li jadottaw servizzi tal-cloud transfruntiera għall-ħżin u l-ipproċessar tad-dejta minhabba tħassib dwar is-sigurtà, ir-rispett tad-drittijiet fundamentali, u l-protezzjoni tad-dejta b'mod aktar ġenerali. L-adozzjoni tal-pakkett ta' riforma tal-protezzjoni tad-dejta se jiżgura li l-ipproċessar ta' dejta personali jkun regolat minn regoli aġġornati, uniformi fl-Unjoni kollha. Madankollu, il-kuntratti spiss jeskludu, jew jillimitaw severament, ir-responsabbiltà kuntrattwali ta' fornitur tal-cloud jekk id-dejta ma tkunx disponibbli jew ma tistax tintuża, jew jagħmluha aktar diffiċli

<sup>16</sup> Kif imsemmi fil-Qafas Strateġiku għal Unjoni tal-Enerġija Reżiljenti b'Politika dwar il-Bidla fil-Klima li tħares 'il quddiem [COM(2015) 80 finali]

biex jitttermina l-kuntratt. Dan ifisser li d-dejta effettivament mhix portabbli. Fil-qasam tal-protezzjoni tad-dejta, kemm l-oqfsa legizlattivi attwali kif ukoll dawk tal-futur jipprevjenu restrizzjonijiet għall-moviment liberu ta' dejta personali fl-Unjoni. Ir-restrizzjonijiet fuq il-moviment liberu ta' dejta għal raġunijiet oħra mhumiex indirizzati. L-Istati Membri għalhekk ma jistgħux jimpedixxu l-moviment liberu ta' dejta personali għal raġunijiet ta' privatezza u protezzjoni tad-dejta personali, iżda jistgħu jagħmlu dan għal raġunijiet oħra. Kwalunkwe restrizzjonijiet bla bżonn dwar il-post ta' dejta fl-UE għandhom jitnehhew u jiġu evitati.

*Fl-2016 il-Kummissjoni se tipproponi l-inizjattiva tal-“Fluss liberu tad-dejta” li tindirizza restrizzjonijiet fuq il-moviment liberu ta' dejta għal raġunijiet oħrajn għajr il-ħarsien tad-dejta personali fl-UE u restrizzjonijiet mhux ġustifikati fil-post tad-dejta għal skopijiet ta' ħażna jew ipproċessar. Hija se tindirizza kwistjonijiet emergenti ta' sjieda, l-interoperabbiltà, l-użabbiltà u l-aċċess għad-dejta f'sitwazzjonijiet bħal minn negozju għal negozju, minn negozju għal konsumatur, dejta ġġenerata mill-magni u dejta bejn magna u oħra. Hija se tinkoraggixxi aċċess għal dejta pubblika biex tgħin tmexxi l-innovazzjoni. Il-Kummissjoni se tnedi inizjattiva Ewropea dwar il-cloud computing inkluzi servizzi għaċ-ċertifikazzjoni tal-cloud, kuntratti, bdil ta' fornituri tal-cloud computing u ta' riċerka tax-xjenza miftuħa tal-cloud.*

#### **4.2. Spinta lill-kompetittività permezz ta' interoperabbiltà u standardizzazzjoni**

Fl-ekonomija diġitali, l-interoperabbiltà tfisser l-iżgurar ta' komunikazzjoni effettiva bejn komponenti diġitali bħal apparati, netwerks jew ir-repożitorji tad-dejta. Dan ifisser ukoll konnessjoni aħjar tul il-katina tal-provvista jew bejn l-industrija u s-setturi tas-servizzi. Dan ifisser aktar konnessjonijiet effiċjenti bejn il-fruntieri, bejn il-komunitajiet u bejn is-servizzi pubbliċi u l-awtoritajiet. Is-servizzi ta' gvern elettroniku li qed jiġu żviluppati fi Stati Membri differenti għandhom ikunu jistgħu jikkomunikaw ma' xulxin u ma għandhomx jiġu żviluppati b'mod iżolat. Illum, hemm ftehim komuni fost l-Istati Membri dwar ir-rekwiżiti bażiċi biex tinkiseb l-interoperabilità, ibbażata fuq il-“Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà” mressqa mill-Kummissjoni fl-2010. Dan il-qafas għandu issa jiġi aġġornat u estiż.

L-istandardizzazzjoni għandha rwol essenzjali biex tizdied l-interoperabbiltà ta' teknoloġiji ġodda fis-Suq Uniku Diġitali. Hija tista' tgħin biex tmexxi l-iżvilupp ta' teknoloġiji ġodda, bħall-komunikazzjonijiet mingħajr fili 5G, id-digitalizzazzjoni tal-proċessi tal-manifattura u tal-kostruzzjoni (Industrija 4.0), servizzi bbażati fuq id-dejta, is-servizzi tal-cloud, iċ-ċibersigurtà, is-saħħa elettronika, trasport elettroniku u ħlasijiet bil-mowbajl. Il-Pjan ta' Tnedija tal-UE għall-Istandardizzazzjoni fl-ICT huwa strument essenzjali f'dan ir-rigward. Madankollu, sforz ikbar huwa meħtieġ biex ikun żgurat li l-istandardizzazzjoni żżomm il-pass mal-bidliet fit-teknoloġiji. Attwalment, il-partijiet interessati tal-industrija jiddeċiedu “minn isfel għal fuq” f'liema oqsma jiżviluppaw standards u dan qiegħed kulma jmur iseħħ barra mill-Ewropa, li jdgħajjef il-kompetittività fit-tul tagħna. Jeħtieġ li niddefinixxu standards teknoloġiċi nieqsa li huma essenzjali għall-appoġġ tad-digitalizzazzjoni tas-setturi industrijali u tas-servizzi (tagħna pereżempju l-Internet tal-Ogġetti, iċ-Ċibersigurtà, il-Big Data u l-Cloud computing) u li nagħtu mandat lill-korpi ta' standardizzazzjoni biex dan isir b'mod mgħaġġel.

Fl-ekonomija diġitali, privattivi standard essenzjali (standards li huma bbażati fuq il-privattivi bħala drittijiet ta' proprjetà) huma fattur dejjem aktar importanti fl-istandardizzazzjoni u element importanti tal-mudell ta' negozju għal hafna industrijali f'termini ta' monetizzazzjoni tal-investiment tagħhom fir-riċerka u l-innovazzjoni. Il-Kummissjoni tishaq dwar il-ħtieġa



għal qafas bilanċjat għan-negozjati bejn id-detenturi tad-drittijiet u l-implimentaturi ta' brevetti essenzjali standard sabiex jiżguraw il-kundizzjonijiet għall-ħruġ tal-liċenzji.

Barra minn hekk, id-disponibbiltà tal-istandards spiss mhux biżżejjed biex tiżgura l-interoperabilità, jekk l-istandards eżistenti mhumiex integrati mill-fornituri fis-soluzzjonijiet tagħhom. L-akkwist pubbliku għandu rwol importanti fil-promozzjoni tal-istandards u l-Istati Membri holqu katalogi nazzjonali tal-istandards tal-ICT u speċifikazzjonijiet ta' interoperabilità biex jiggrawidaw xerrejja pubbliċi u jaċċelleraw l-adozzjoni ta' standards fis-swieq nazzjonali. L-integrazzjoni ta' dawn il-katalogi f'katalogi Ewropej tevita l-frammentazzjoni tas-suq fil-livell tal-UE.

*Il-Kummissjoni se tnedi pjan integrat ta' standardizzazzjoni sabiex tidentifika u tiddefinixxi prijoritajiet ewlenin għall-istandardizzazzjoni b'enfasi fuq teknoloġiji u oqsma li huma meqjusa li huma ta' importanza kritika għas-Suq Uniku Diġitali, inkluż interoperabilità u standards settorjali essenzjali f'oqsma bħalma huma s-saħħa (telemedicina, saħħa bil-mowbawjl), it-trasport (l-ippjanar tat-trasport, it-trasport elettroniku tal-merkanzija), l-ambjent, u l-enerġija. Il-Kummissjoni se tirrevedi u testendi l-Qafas Ewropew għall-Interoperabilità.*

### **4.3. Soċjetà elettronika inkluziva**

Il-Kummissjoni għandha l-għan li tappoġġa s-Suq Uniku Diġitali inkluziv li fih iċ-ċittadini u n-negozji jkollhom il-ħiliet meħtieġa u jkunu jistgħu jibbenefikaw minn servizzi elettronici interkonnessi u multilingwali, minn gvern elettroniku, ġustizzja elettronika, saħħa elettronika, energy elettronika sa trasport elettroniku.

#### *4.3.1. Hiliet u kompetenzi diġitali*

Id-domanda għal impjegati b'ħiliet diġitali qed jikber b'rata ta' madwar 4 % fis-sena. In-nuqqas ta' professjonisti tal-ICT fl-UE jista' jilhaq it-825 000 post battal sal-2020 jekk ma tittiehed l-ebda azzjoni deċiżiva. L-UE rat titjib fil-ħiliet diġitali bażiċi taċ-ċittadini tagħha (b'żieda minn 55 % għal 59 % tal-popolazzjoni), iżda għad hemm ħafna xi jsir. Livelli ta' ħiliet diġitali jeħtieġu wkoll li jiġu mqajma fost l-impjegati fis-setturi ekonomiċi kollha u fost dawk li qed ifittxu impjieg biex itejbu l-impjegabilità tagħhom. Hemm bżonn ta' bidla fil-mod kif is-sistemi tal-edukazzjoni u t-taħriġ jadattaw għar-rivoluzzjoni diġitali. Dawn il-bidliet jistgħu jibbażaw ruħhom fuq inizjattivi fil-livell tal-UE bħall-“Gran Koalizzjoni għall-Impjieg Diġitali”, “il-Ġimgħa tal-UE għall-Ipprogrammar” u “Nifthu l-Edukazzjoni”.

Ir-responsabbiltà għall-kurrikuli hija f'idejn l-Istati Membri li jeħtieġu b'mod urgenti jindirizzaw in-nuqqas ta' ħiliet essenzjali fl-ICT. Il-Kummissjoni se tappoġġa l-isforzi tagħhom u se jkollha rwol fit-tisħiħ tar-rikonossiment ta' ħiliet diġitali u l-kwalifiki u żżid il-livell ta' professjonalizmu fl-ICT fl-Ewropa.

*Il-Kummissjoni se tindirizza l-ħiliet diġitali u l-għarfien espert bħala komponent ewleni tal-inizjattivi futuri tagħha fuq il-ħiliet u t-taħriġ.*

#### *4.3.2. Gvern elettroniku*

Is-servizzi pubbliċi fl-Ewropa haddnu teknoloġiji godda fi gradi differenti iżda jista' jsir aktar biex tiġi mmodernizzata l-amministrazzjoni pubblika, tinkiseb l-interoperabilità transfruntiera u tiġi faċilitata l-interazzjoni maċ-ċittadini.

Servizzi pubbliċi online huma kruċjali biex tiżdied l-effiċjenza u l-kwalità tas-servizzi pprovduti liċ-ċittadini u lill-kumpaniji. Eżempju ta' aktar effiċjenza huwa l-prinċipju ta' "darba biss" — huwa biss fi 48 % tal-każijiet li l-amministrazzjonijiet pubbliċi jużaw mill-ġdid informazzjoni dwar ċittadin jew kumpanija li hija diġà fil-pussess tagħhom mingħajr ma jitolbuha għal darb'ohra. L-estensjoni ta' dan il-prinċipju, f'konformità mal-leġislazzjoni dwar il-protezzjoni tad-dejta, għandu jiġġenera ffrankar nett annwali fil-livell tal-UE ta' madwar EUR 5 biljun kull sena sal-2017. Il-Kummissjoni se tniedi proġett pilota tal-prinċipju "Darba biss" għan-negozji u ċ-ċittadini u tesplora l-possibbiltà ta' soluzzjoni ta' sigurtà elettronika madwar l-UE kollha (repożitorju sigur online għad-dokumenti); L-estensjoni ta' "Darba biss" bejn il-fruntieri għandha tkompli tikkontribwixxi għall-effiċjenza tas-Suq Uniku Diġitali.

L-akkwist pubbliku jirrappreżenta madwar 19 % tal-PDG tal-UE u l-akkwist elettroniku madwar l-UE huwa mistenni li jiffranka EUR 50 biljun kull sena. Pakkett ta' riforma tal-2014 dwar l-akkwist pubbliku jipprevedi li t-tranzizzjoni għall-akkwist elettroniku titlesta sa Ottubru 2018<sup>17</sup>. Aktar sforzi huma meħtieġa sabiex jintlaħaq dan l-għan peress li f'ħafna Stati Membri t-tranzizzjoni bdiet b'pass kajman.

Punti ta' kuntatt bejn l-awtoritajiet pubbliċi u ċ-ċittadini / negozji bħalissa huma frammentati u mhux kompluti. Il-bżonnijiet tan-negozji u ċ-ċittadini fl-attivitajiet transfruntiera tagħhom jistgħu jintlaħqu aħjar billi wiehed jibni fuq l-Infrastrutturi ta' Servizzi Diġitali tal-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa u li ssir estensjoni u integrazzjoni tal-portali, networks, servizzi u sistemi Ewropej eżistenti (bħal L-Ewropa Tiegħek, Punti ta' Kuntatt Uniku, Punti ta' Kuntatt tal-Prodott, Punti ta' Kuntatt għall-Prodotti tal-Kostruzzjoni) u li dawn jintrabtu mal-"Portal Diġitali Uniku". Barra minn hekk, l-użu ta' dokumenti elettronici għandha tiġi promossa madwar l-UE kollha biex jitnaqqsu l-ispejjeż u l-piżijiet amministrattivi għan-negozji u l-individwi.

In-negozji qed jinżammu lura mill-frammentazzjoni u l-ostakoli regolatorji li jagħmluha iktar diffiċli għalihom li jkomplu javvanzaw u joperaw transfruntiera fis-Suq Intern. Ħafna Stati Membri appellaw għal azzjoni inkluż biex il-kumpaniji jiġu meġġuna jiffurmaw malajr (pereż. f'24 siegħa). Il-Kummissjoni tqis li kull kumpanija stabbilita għandha tkun tista' tespandi l-attivitajiet tagħha online b'mod transfruntiera u tkun pan-Ewropea fi żmien xahar billi tibni fuq l-interkonnessjoni tar-reġistri kummerċjali u l-prinċipju "Darba biss"<sup>18</sup>.

*Il-Kummissjoni se tippreżenta Pjan ta' Azzjoni tal-Gvern Elettroniku 2016-2020 ġdid, li se jinkludi (i) it-tweġġiq ta' reġistru ta' interkonnessjoni sal-2017, (ii) it-tnedija, fl-2016 ta' inizjattiva mal-Istati Membri biex jippilotaw il-prinċipju ta' "Darba biss"; (iii) estensjoni u integrazzjoni tal-portali Ewropej u nazzjonali għax-xogħol lejn "Portal Diġitali Uniku" biex joħloq sistema tal-informazzjoni faċli biex tintuża mill-utent għaċ-ċittadini u n-negozji u (iv) aċċelerazzjoni tat-tranzizzjoni tal-Istati Membri lejn l-akkwist elettroniku u firem elettronici interoperabbli.*

<sup>17</sup> Id-Direttiva 2014/24/UE, id-Direttiva 2014/25/UE.

<sup>18</sup> Il-Kummissjoni se telabora aktar il-passi meħtieġa biex jintlaħqu dawn l-għanijiet fl-Istrateġija tagħha tas-Suq Uniku.

## 5. IT-TWASSIL TAS-SUQ UNIKU DIGITALI

Il-bini ta' Suq Digitali Uniku hija parti ewlenija mill-istrategija tal-UE biex tfejji ruħha għall-gejjieni u biex tkompli tipprovdi standards għolja ta' ħajja għall-popolazzjoni tagħha. Dan jirrikjedi rieda politika u jfisser il-kisba ta' riżultati għall-azzjonijeit stabbiliti f'din l-Istrategija. Jehtieg li jiġu mobilizzati l-fondi u r-riżorsi neċessarji u li tiġi stabbilita struttura ta' governanza fost l-atturi ewlenin li tiżgura t-twassil effettiv mill-istituzzjonijiet tal-UE, l-Istati Membri u l-partijiet interessati. Fejn diġà hemm bizzejjed evidenza ta' ostakoli li jridu jitneħħew il-Kummissjoni se tressaq proposti legiżlattivi u tiegħu inizjattivi li jpoġġu l-iskala tas-suq uniku għas-servizz tal-konsumaturi u n-negozji. Fejn hija meħtieġa aktar konsultazzjoni u għbir ta' evidenza sabiex tiġi identifikata l-aħjar azzjoni il-Kummissjoni se tinvolvi lill-partijiet interessati fid-diskussjoni dwar l-għażliet disponibbli. Din l-aġenda titlob lill-Kummissjoni, lill-Parlament u lill-Istati Membri biex jaħdmu flimkien u jieħdu passi ambizzjużi.

### 5.1. Investiment fis-Suq Uniku Digitali

Għan ewlieni tal-Istrategija tas-Suq Uniku Digitali huwa li jstabbilixxi klima ta' investiment ta' appoġġ għal netwerks digitali, riċerka u negozji innovattivi. It-twaqqif ta' kundizzjonijiet ta' qafas xierqa se jgħin biex jimmobilizza l-investment privat u jiġġenera l-fiduċja tal-investituri. Il-kisba tal-ambizzjonijiet digitali tagħna se jehtiegu investiment sinifikanti. Il-finanzjament tal-UE huwa diġà allokati għal infrastrutturi u servizzi tas-Suq Uniku Digitali kif ukoll għar-riċerka u SMEs innovattivi (inklużi negozji li għadhom jibdedu). Il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej huma mistennija li jipprogrammaw madwar EUR 21,4 biljun f'dan il-qasam. Hemm bżonn ta' sforzi partikolari biex jingħalaq id-distakk digitali bejn iż-żoni urbani u dawk rurali. Il-Fond Ewropew għal Investiment Strategiku, li jikkomplimenta programmi tal-UE kurrenti<sup>19</sup>, huwa mfassal biex jappoġġa firxa wiesgħa ta' proġetti digitali, b'mod partikolari minhabba l-komponent għoli tagħhom għall-innovazzjoni u riċerka (u b'hekk riskju oġġla). Possibilitajiet ta' finanzjament addizzjonali sinifikanti huma pprovduti mill-Bank Ewropew tal-Investment u l-Fond Ewropew tal-Investment.

Intraprendituri innovattivi huma ċentrali għall-ekonomija digitali. Sabiex jirnexxu jehtiegu aċċess akbar għall-finanzi inklużi ekwità u kapital ta' riskju. L-UE daħħlet fis-seħħ għadd ta' inizjattivi biex tappoġġa finanzjament bażat fuq l-ekwità, inklużi vetturi regolatorji bħar-Regolament dwar il-Fondi Ewropej ta' Kapital ta' Riskju. Madankollu, hija meħtieġa aktar hidma biex tagħmel disponibbli l-finanzjar xieraq minhabba li d-diversità attwali tal-istatuti tal-kumpanija u r-riskji u l-ispejjeż legali relatati madwar l-Ewropa għandhom it-tendenza li jinibixxu investiment ta' start-ups fl-UE u għal zieda fin-negozju tagħhom<sup>20</sup>.

Meta titqies l-esperjen ta' nuqqas ta' assorbiment ta' fondi tal-UE pprogrammati għal investiment fl-ICT, il-Kummissjoni se taħdem mal-Bank Ewropew tal-Investment, il-promoturi ta' proġett u l-Istati Membri biex tiżgura li fondi disponibbli tal-investment ikunu użati b'mod sħiħ, inkluża assistenza teknika u l-użu sħiħ tas-sinergiji bejn l-istrumenti.

---

<sup>19</sup> COM(2014) 903 finali

<sup>20</sup> Il-Kummissjoni se tesplora modi biex tattira aktar kapital ta' riskju fil-kuntest tal-hidma tagħha dwar l-Istrategija tas-Suq Uniku u l-Unjoni tas-Swieq Kapitali [COM(2015) 63]

## **5.2. Id-dimensjoni internazzjonali**

L-iskala provduta minn Suq Diġitali Uniku se tgħin lill-kumpaniji jikbru lil hinn mis-suq intern tal-UE u biex l-UE ssir post aktar attraenti għal kumpaniji globali. Il-ftuħ tas-suq Ewropew għandu jinżamm u jiġi żviluppat aktar fil-qasam diġitali. L-UE għandha tkompli tinsisti għall-istess ftuħ u l-infurzar effettiv tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali mis-sħab kummerċjali tagħna. L-ostakoli għal kummerċ diġitali globali jolqtu b'mod partikolari lill-kumpaniji Ewropej peress li l-UE hija l-akbar esportatur fid-dinja ta' servizzi diġitali. Għal dak l-għan diġitali ambizzjuż tal-politika tal-kummerċ u tal-investiment, għandha tiġi żviluppata aktar, inkluż permezz ta' ftehimiet ta' kummerċ hieles tal-UE<sup>21</sup>. Suq Uniku Diġitali komplut jista' jikkontribwixxi wkoll biex titwettaq l-aġenda għall-iżvilupp ta' wara l-2015. Il-Kummissjoni se taħdem biex tiżviluppa approċċ sostenibbli għall-Governanza tal-Internet permezz tal-mudell b'diversi partijiet interessati bil-għan li l-internet jinżamm liberu u miftuħ.

## **5.3. Il-governanza effettiva tas-Suq Uniku Diġitali**

Billi tirrifletti r-responsabilità maqsuma għal twassil fil-hin tal-azzjonijiet fl-istrateġija, il-Kummissjoni se timpenja ruħha mal-Parlament Ewropew u l-Kunsill u tapprofondixxi l-kooperazzjoni tagħha maż-żewġ istituzzjonijiet. Il-Kummissjoni se tinvolvi ruħha fi djalogu kontinwu mal-partijiet interessati biex tinformahom dwar it-tfassil ta' politika u biex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effettiva tal-istrateġija. Minhabba n-natura trasversali tal-Istrateġija tas-Suq Uniku Diġitali, l-implimentazzjoni tagħha se teħtieġ l-appoġġ ta' konsulenza dedikata u gruppi ta' appoġġ. Il-Kummissjoni thegġeġ lill-Kunsill Ewropew sabiex jagħti l-ispinta meħtieġa u jagħmel revizjoni regolari tal-progress. Il-Kummissjoni se tftitex ukoll li ttejjeb il-kwalità tad-dejta u l-analizi meħtieġa biex tinfed is-Suq Uniku Diġitali billi tiġbor flimkien l-għarfien rilevanti u tagħmlu faċilment aċċessibbli għall-pubbliku. Hija se tkompli tiżviluppa l-indikatur Indici tal-Ekonomija u Soċjetà Diġitali. Il-Kummissjoni se tirrapporta regolarment dwar il-progress tal-istrateġija.

## **6. KONKLUŻJONI**

L-istrateġija għal Suq Uniku Diġitali tittratta t-trasformazzjoni tas-soċjetà Ewropea u tiżgura li din tkun tista' tiffaċċja l-futur b'fiduċja. Il-Kummissjoni tistieden lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill Ewropew biex japprovaw din l-istrateġija biex jitwettaq is-Suq Uniku Diġitali mill-aktar fis possibbli u biex b'mod attiv ikunu impenjati għall-implimentazzjoni tiegħu, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-partijiet interessati rilevanti kollha.

---

<sup>21</sup> Il-Kummissjoni se tippreżenta Strateġija ta' Kummerċ u Investiment ġdida fil-harifa tal-2015, li se tindirizza kwistjonijiet ewlenin tal-aġenda tal-kummerċ diġitali.

### Anness: Pjan ghat-twettiq tas-Suq Uniku Diġitali

Azzjonijiet <sup>22</sup>	Skeda ta' żmien
<b>Aċċess aħjar għall-konsumaturi u n-negozji għall-prodotti u s-servizzi diġitali madwar l-Ewropa</b>	
Proposti legiżlattivi għal regoli tal-kuntratt transfruntiera sempliċi u effettiva għall-konsumaturi u n-negozji	2015
Reviżjoni tar-Regolament dwar il-Kooperazzjoni għall-Protezzjoni tal-Konsumatur	2016
Miżuri fil-qasam tal-konsenja tal-pakketti	2016
Reviżjoni estensiva għat-thejjija ta' proposti legiżlattivi sabiex jitrattaw ostakoli ta' blokok ġeografiki mhux ġustifikati	2015
Indaġni tas-settur tal-kompetizzjoni fil-kummerċ elettroniku, dwar il-kummerċ online tal-oġġetti u l-forniment online ta' servizzi	2015
Proposti legiżlattivi għal riforma tar-regim tad-drittijiet tal-awtur	2015
Reviżjoni tad-Direttiva dwar is-servizzi bil-Kejbil u bis-Satellita	2015/2016
Proposti legiżlattivi biex jitnaqqas il-piż amministrattiv fuq in-negozji li jirriżultaw minn regimi differenti tal-VAT	2016
<b>Il-holqien tal-kundizzjonijiet l-aktar favorevoli biex in-netwerks u s-servizzi diġitali jkunu jistghu jiżviluppaw kif xieraq</b>	
Proposti legiżlattivi biex jirrifurmaw ir-regoli attwali tat-telekomunikazzjonijiet	2016
Reviżjoni tad-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Medja Awdjoviżiva	2016
Analizi komprensiva tar-rwol tal-pjattaformi fis-suq inkluż kontenut illegali fuq l-internet	2015
Reviżjoni tad-Direttiva dwar il-Privatezza Elettronika	2016
Twaqqif ta' Shubija Pubblika Privata kuntrattwali ta' Ċibersigurtà	2016
<b>Il-massimizzazzjoni tal-potenzjal tat-tkabbir tal-Ekonomija Diġitali</b>	
Inizjattivi dwar is-sjieda tad-dejta, il-fluss liberu tad-dejta (pereż. bejn il-fornituri tal-cloud) u fuq Cloud Ewropea	2016
Adozzjoni ta' Pjan ta' Standards tal-ICT ta' Prijorità li jestendi l-Qafas Ewropew tal-Interoperabbiltà għas-servizzi pubbliċi	2015
Pjan ta' Azzjoni dwar il-Gvern Elettroniku ġdid inkluż inizjattiva dwar il-prinċipju ta' "Darba biss" u inizjattiva dwar il-bini tal-interkonnessjoni tar-registri kummerċjali	2016

<sup>22</sup> Sa fejn il-miżuri mniżzla huma mistennija li jkollhom impatti sinifikanti, dawn se jkunu akkumpanjati minn valutazzjoni tal-impatt separata f'konformità mal-prinċipji ta' Regolamentazzjoni Aħjar tal-Kummissjoni